

Hábmera suohkan
Hamarøy kommune

Forslag til planprogram Kommunedelplan Drag

Foto: P A Ráhka

08.12.2023

**Henning
Larsen** —

Innhold

1.0 Kort fortalt	s. 4
Innledning	
Hva er en kommunedelplan?	
Hva er et planprogram?	
Hvordan kan du delta i arbeidet?	
2.0 Om planforslaget	s. 6
Bakgrunn og mandat for planarbeidet	
Forventet utvikling	
Målet med planarbeidet	
Planavgrensning	
Hvilke tema vil vi arbeide med?	
3.0 Rammer og føringer for planarbeidet	s. 8
Nasjonale føringer	
Regionale føringer	
Kommunale føringer	
Gjeldende og igangsatte reguleringsplaner	
4.0 Dagens situasjon	s.12
Funksjonsfordeling	
Veier og kollektivtransport	
Eiendomsforhold	
5.0 Utredningsbehov	s.22
Hvilke tema vil vi arbeide med?	
Konsekvensutredning	
ROS-analyse	
6.0 Prosess og medvirkning	s.24
Plan og utredningsprosess	
Medvirkning	
Planlagt fremdrift	

Foto: Ukjent

Kort fortalt

Hamarøy kommune er i prosess med å utarbeide ny kommuneplan, og i den forbindelse er det også aktuelt å oppdatere kommunedelplanen for Drag. Denne prosessen gjennomføres parallelt med kommunedelplan for Oppeid. Hamarøy kommune har engasjert Henning Larsen Arkitekter for å utarbeide planene.

Kommunedelplaner er viktige strategiske verktøy, og legger rammebetingelser for videre vekst og utvikling for disse tettstedene. På denne måten er kommunedelplanen svært viktig for å sikre en framtidig stedsutvikling i tråd med føringer i kommuneplanen, og iht. Hamarøy kommunes ambisjoner, mål og rammer for sin framtid som en ny, samlet kommune.

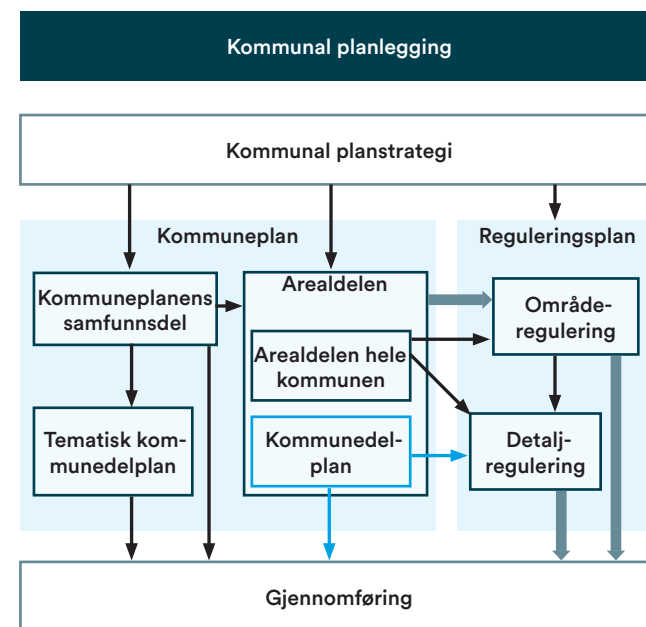
Hva er en kommunedelplan?

En kommunedelplan er en overordnet plan med samme juridiske virkning som kommuneplanens arealdel, men med fokus på et avgrenset geografisk område, eller et tema eller virksomhetsområde. Dette kan for eksempel gjelde for et tettsted eller for en del av kommunen der det er store endringer. En slik kommunedelplan vil erstatte tidligere kommuneplan for det aktuelle området, og den bør innarbeides i kommuneplanen ved neste revisjon.

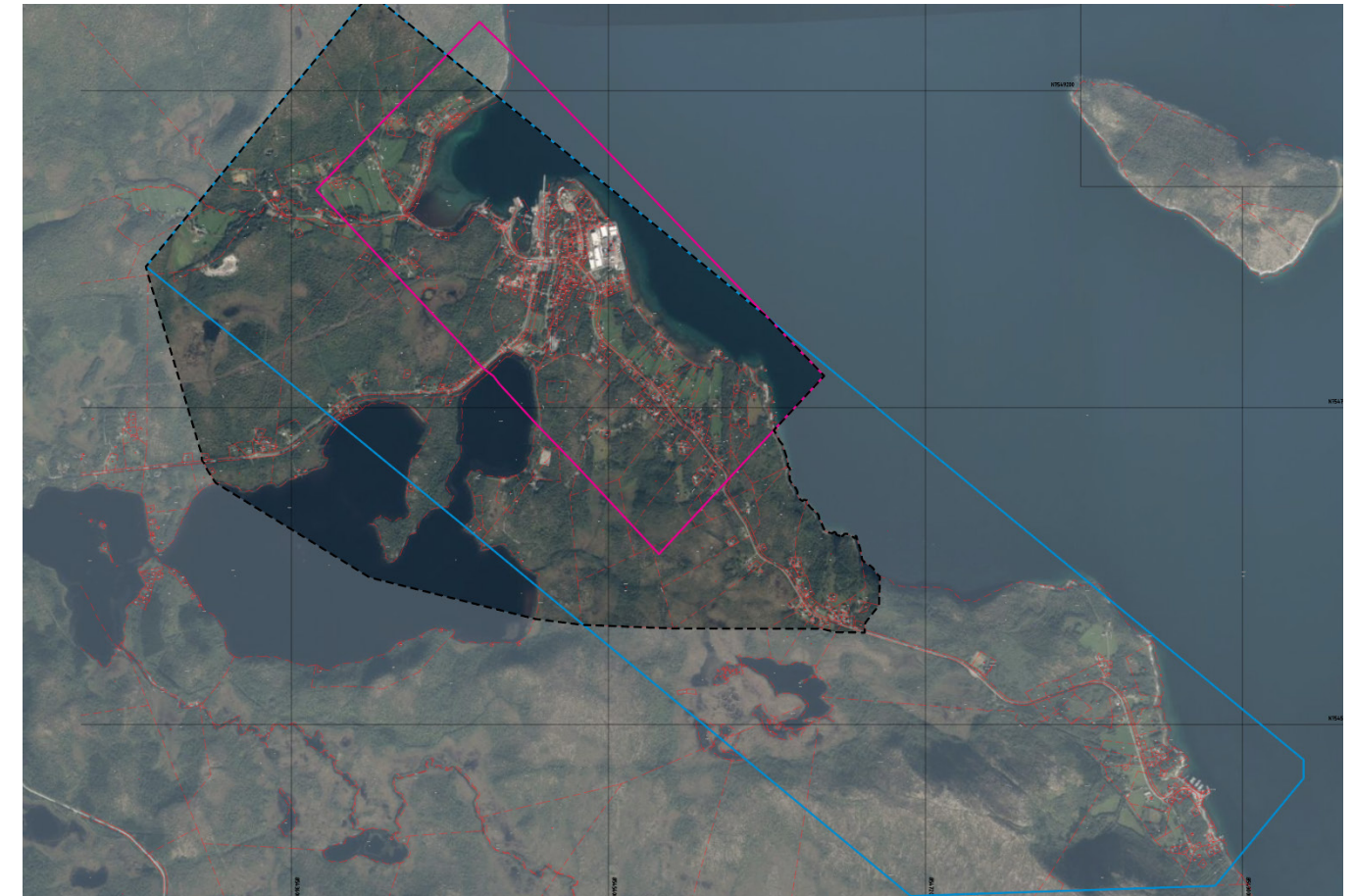
En kommunedelplan kan være siste plannivå, som vil si at byggesaker kan behandles med den som grunnlag, uten at det trenger å foreligge en reguleringsplan. Det vil være aktuelt for store deler av denne planen. For noen utvalgte områder kan det være aktuelt å kreve områdeplan/detaljregulering.

Hva er et planprogram?

Et planprogram er en oppskrift for planarbeidet. Det skal fortelle hvordan en planprosess etter plan- og bygningsloven skal gjennomføres. Det inneholder forslag til premisser som skal være styrende for planarbeidet og behovet for utredninger. Det skal også fortelle hvordan innbyggere og andre interessenter kan delta i arbeidet. Det skal utarbeides planprogram for alle regionale planer og kommuneplaner, og for reguleringsplaner som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn.

Det kommunale plansystemet. Hentet fra regjeringen.no

Foreslått planavgrensning KDP Drag med svart linje (Tidligere KDP med blå linje, Gjeldende KPA med lilla linje)

Hvordan kan du delta i arbeidet?

Gjennom arbeidet med kommunedelplanen kan du være med på å forme fremtiden til Drag.

Underveis i arbeidet med kommunedelplanen er det lagt opp til flere ulike muligheter for medvirkning. Første mulighet er å komme med innspill i forbindelse med varsel om oppstart og høring av dette planprogrammet. Her kan du komme med innspill til hva planen skal inneholde, og hvilke tema og utredninger vi burde gjøre i arbeidet med planen.

Les mer om medvirkning i kapittelet «Prosess og medvirkning».

Innspill kan sendes på e-post til: postmottak@hamaroy.kommune.no

eller som post til:
Hamarøy kommune
Marie Hamsuns vei 3
8294 Hamarøy

Merk innspillet med «KDP Drag».

Om planforslaget

Bakgrunn og mandat for planarbeidet

Utarbeidelse av kommunedelplan for Drag er en del av planoppgavene i kommunens planstrategi for valgperioden 2020 – 2025, vedtatt 16.12.2020. Av planstrategien går det fram at det er behov for en nye plan som gir sentrumsutvikling, og at eksisterende kommunedelplan er fra 1987. Igangsetting av nye kommunedelplaner for Drag og Oppeid ble vedtatt i kommunestyret 31.08 (PS 64/2023, saksnr. 2023/922):

1. *Hábmera suohkan – Hamarøy kommune inngår avtale med ekstern konsulent for utarbeidelse av nye kommunedelplaner for henholdsvis Drag og Oppeid.*
2. *Arbeidet igangsettes og den totale kostnadsrammen estimeres til kr. 2 000 000,- og dekkes av kraftfondet konto: 2510001*

Planarbeidet bør også sees i sammenheng med det pågående arbeidet med kommuneplanens arealdel 2023 – 2032. I kommuneplanens arealdel (KPA) er både Drag og Oppeid markert som hvitt i plankartet, og kommunedelplanene vil derfor være førende for disse tettstedene. Utarbeidelsen av disse planene vil foregå parallelt.

Forventet utvikling

Fra 1. januar 2020 ble Hamarøy og sørlige deler av Tysfjord kommune slått sammen til nye Hamarøy kommune. Dersom vi også ser til de to tidligere kommunene, har utviklingstrenden i kommunen vært en svak nedgang i antall innbyggere siden 2017. SSBs framskrivning viser en svak økning, med forventet innbyggertall på 2907 i 2050.

I dag er det 2717 mennesker som er registrert som innbyggere i Hamarøy kommune, og omtrent 318 (11%) disse bor på Drag.

Hjørnesteinsbedriften på Drag, The Quartz Corp (TQC), er under stadig utvikling, og har en nylig vedtatt reguleringsplan som åpner opp for utvidet produksjon og mottak av råstoff/utskipning av produkter fra egen kai. Selskapet har hatt en dobling av antallet ansatte de siste årene, og det er anslått at det kan bli en del flere i årene framover.

Med høy vekst i antall ansatte ved TQC og andre lokale bedrifter, vil det kunne forventes en befolkningsvekst pga. de nye arbeidsplassene. Disse vil ha behov for nye typer boliger, med både større og mindre boenheter.

Målet med planarbeidet

Kommunens planstrategi peker på behovet for å eksisterende kommunedelplan Drag-Helland, datert 08.01.1987 (planid 18501987001). En kommunedelplan basert på oppdaterte føringer og krav vil gi bedre verktøy for å gjennomføre tiltak som passer dagens Drag.

Et viktig mål for å utarbeide ny kommunedelplan for Drag er å sikre en helhetlig tettstedsutvikling og arealforvaltning for området. Med en parallell utarbeidelse av kommuneplanens arealdel og områdeplan for Oppeid vil alle disse førende dokumentene kunne gi kommunen gode styringsverktøy for en fremoverrettet Hamarøy kommune!

Ny kommunedelplan vil også kunne sikre lokalt næringsliv forutsigbarhet for utvikling og investering i området.

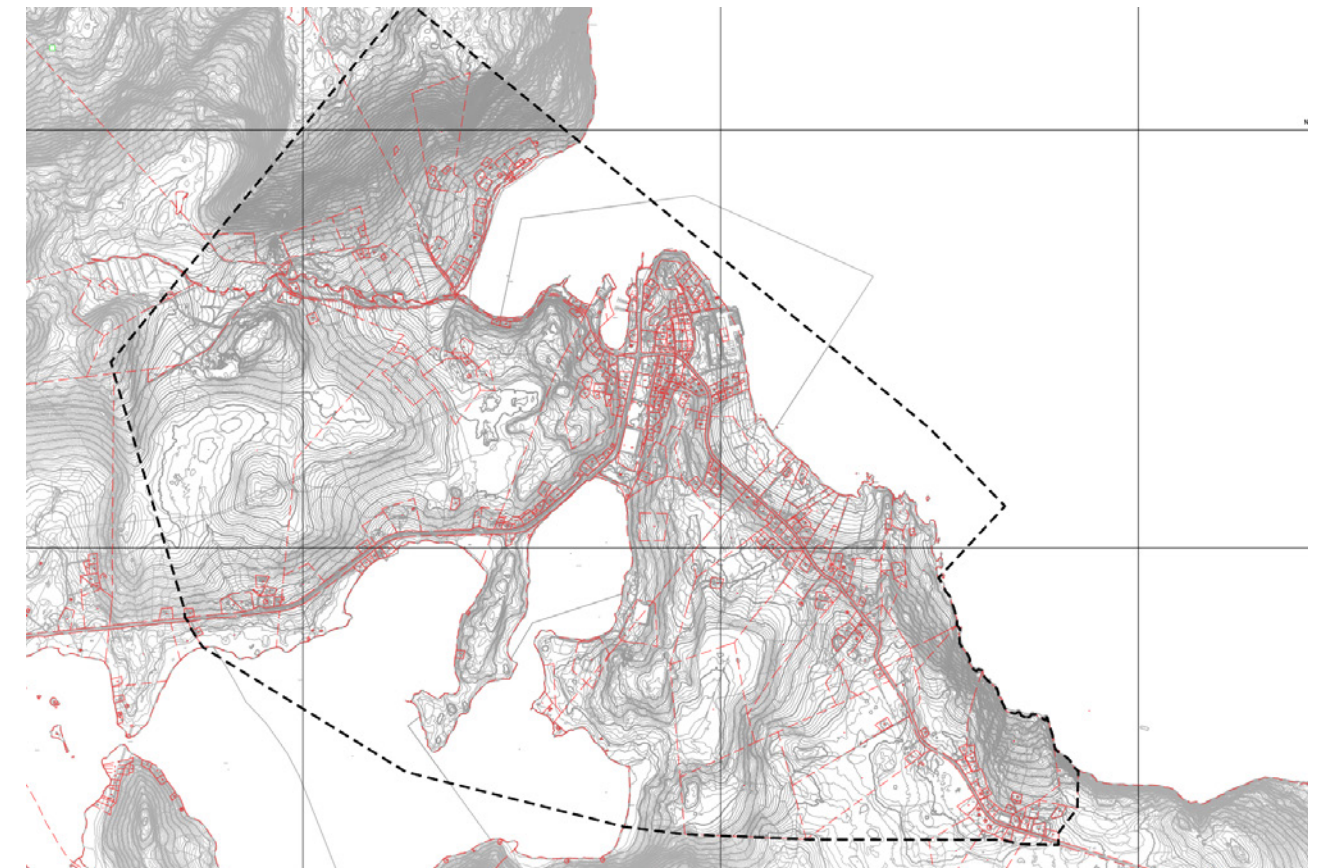
Planavgrensning

Planens avgrensning er illustrert i figuren nedenfor. Avgrensningen er basert på flere faktorer. For det første skal plangrensen inkludere Drag sentrumsområde. Den skal også bygge på tidligere avgrensninger som er presentert i den gjeldende kommuneplanens arealdel og den tidligere kommunedelplanen for Drag fra 1987. Videre har vi tatt hensyn til vedtatte reguleringsplaner i avgrensningen og inkludert områder som kan være relevante for den fremtidige utviklingen av Drag.

Hvilke tema vil vi arbeide med?

Foreløpige tema som vil være spesielt relevante for det videre arbeidet med kommunedelplan for Drag.

- Sentrumskjernen
- Næringsliv og handel
- Kultur og historie
- Trafikk og mobilitet
- Boligutvikling
- Blågrønnstruktur og friluftsliv

Foreslått planavgrensning KDP Drag, Plangrense i svart stiplet linje, eiendomsgrenser vist med rødt

Rammer og føringer for planarbeidet

Nasjonale føringer

FNs bærekraftsmål er en felles, internasjonal arbeidsplan for å løse vår tids største utfordringer. De utgjør 17 mål og 169 delmål, og skal oppfylles innen 2030. Dette betyr at vi må arbeide for å nå målene både internasjonalt, nasjonalt, regionalt og lokalt. Regjeringen forventer at kommunene inkluderer arbeidet med å nå målene i sitt planverk. Utviklingsmålene er knyttet til sosial, miljømessig og økonomisk bærekraft.

I tillegg til bærekraftsmålene, er det en rekke nasjonale føringer som må legges til grunn for arbeidet med kommunedelplanen. Listen nedenfor er ikke uttømmende, men består av et utvalg som er særlig relevant for arbeidet.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging

Regjeringen utarbeider hvert fjerde år dokument «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging». Dokumentet skal følges opp i planlegging etter plan- og bygningsloven.

I de nasjonale forventningene for 2023-2027 legger Regjeringen vekt på fem overordnede perspektiver:

- Samordning og samarbeid i planleggingen
- Trygge og inkluderende lokalsamfunn
- Velferd og bærekraftig verdiskaping
- Klima, natur og miljø for framtida
- Samfunnssikkerhet og beredskap

Retningslinjer

- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014)
- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning i kommunene (2018)
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen (1995)
- Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021)
- Retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging (T-1520)
- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (1994)
- Meld. St. 15 (2017-2018): Leve hele livet – En kvalitetsreform for eldre, med særlig vekt på etablering av aldersvennlig samfunn

Regionale føringer

På regionalt nivå utarbeider både Statsforvalter og fylkeskommune regionale føringer og retningslinjer som kommunene må legge til grunn i arbeid med lokale utviklingsplaner. Listen nedenfor er ikke uttømmende, men består av et utvalg som er særlig relevant for arbeidet med kommunedelplan for Drag.

- Fylkesplan for Nordland 2013 – 2025, kapittel 8: Arealpolitikk i Nordland
- Regional planstrategi for Nordland 2021 - 2024
- Planstrategi for samarbeid og grønn omstilling 2021–2024
- Regional plan for vannforvaltning i Nordland og Jan Mayen vannregion 2022-2027
- Regional plan for klima og miljø
- Strategi for reiseliv og opplevelser i Nordland 2023-2027

Kommunale føringer

Kommuneplanens samfunnsdel

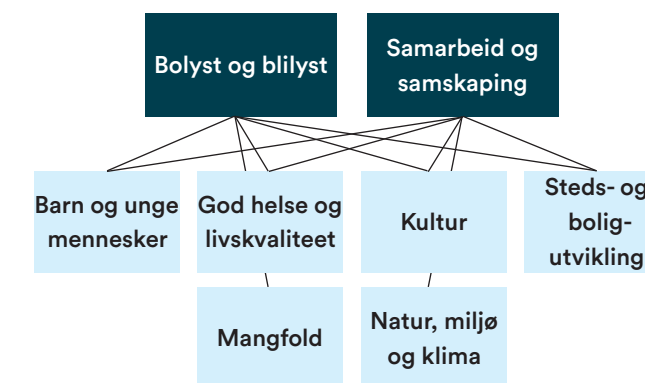
Kommuneplanens samfunnsdel er kommunen overordnede styringsdokument, og tar stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunen som samfunn og som organisasjon. Gjeldende samfunnsdel gjelder for perioden 2022-2033, og ble vedtatt 08.09.2022.

Kommunens samfunnsdel har to hovedmålsettinger: «bolyst og blilyst» og «samarbeid og samskaping», med syv satsningsområder. Kommunedelplanen vil kunne påvirke alle satsningsområdene, med spesielt stor påvirkning for «steds- og boligutvikling», «næringsutvikling» og «natur, miljø og klima». Dette må følges opp i arbeidet med kommunedelplanen, der tilrettelegging for stedsutvikling vil være et svært viktig tema å følge opp i forbindelse med plangrep, plankart og bestemmelser/retningslinjer.

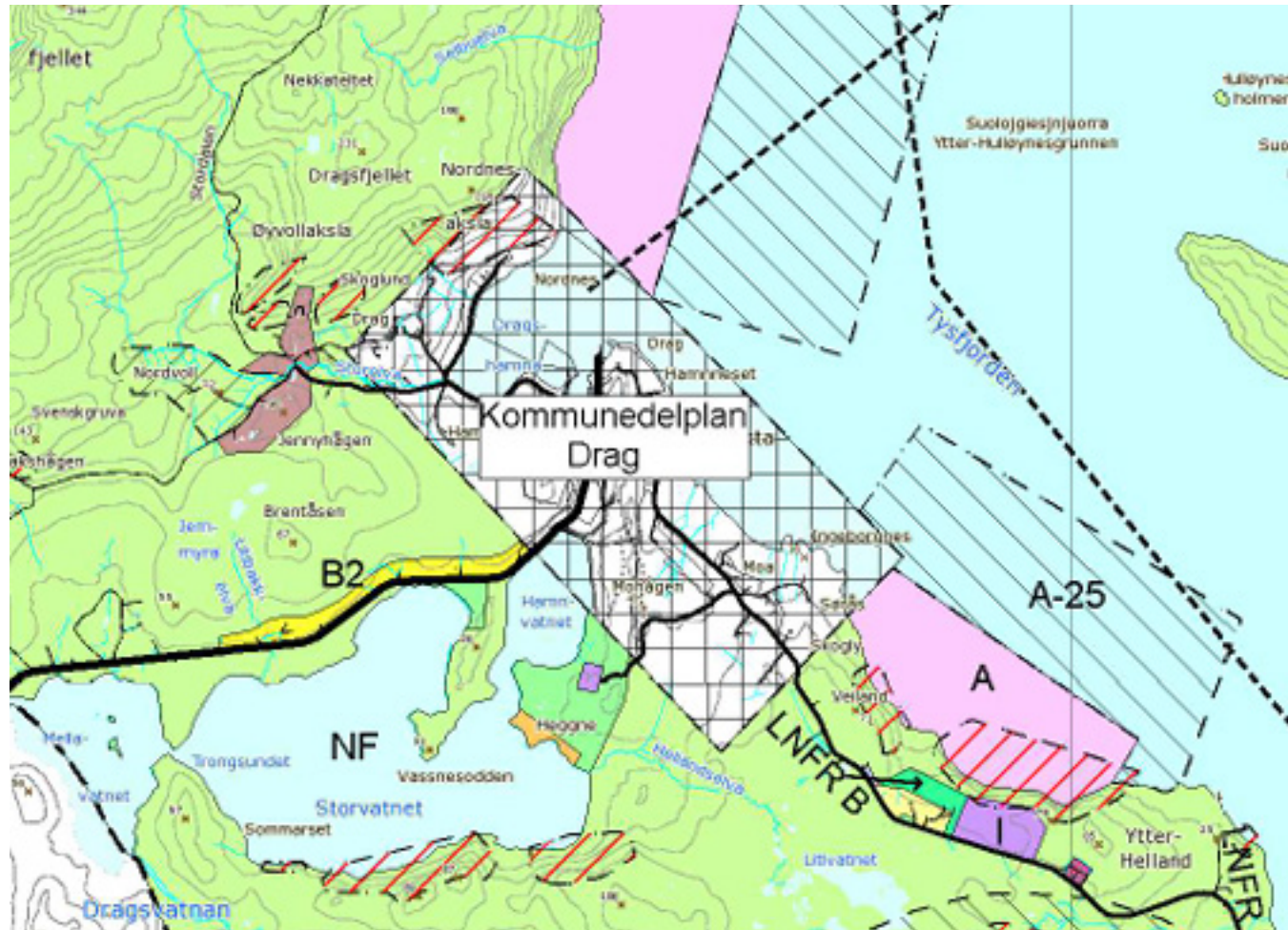
Begge hovedmål og samtlige prioriterte satsningsområder vil kunne bli påvirket av kommunedelplanen og prosessen med denne.

Kommunal Planstrategi Hábmera suohkan - Hamarøy kommune 2020-2025

Planstrategi for Hábmera suohkan - Hamarøy kommune 2020-2025 ble vedtatt av Hamarøy kommunestyre 16. desember 2020. Planstrategien gir føringer for hvilke planer som skal utarbeides i Hamarøy kommune de neste fem årene.

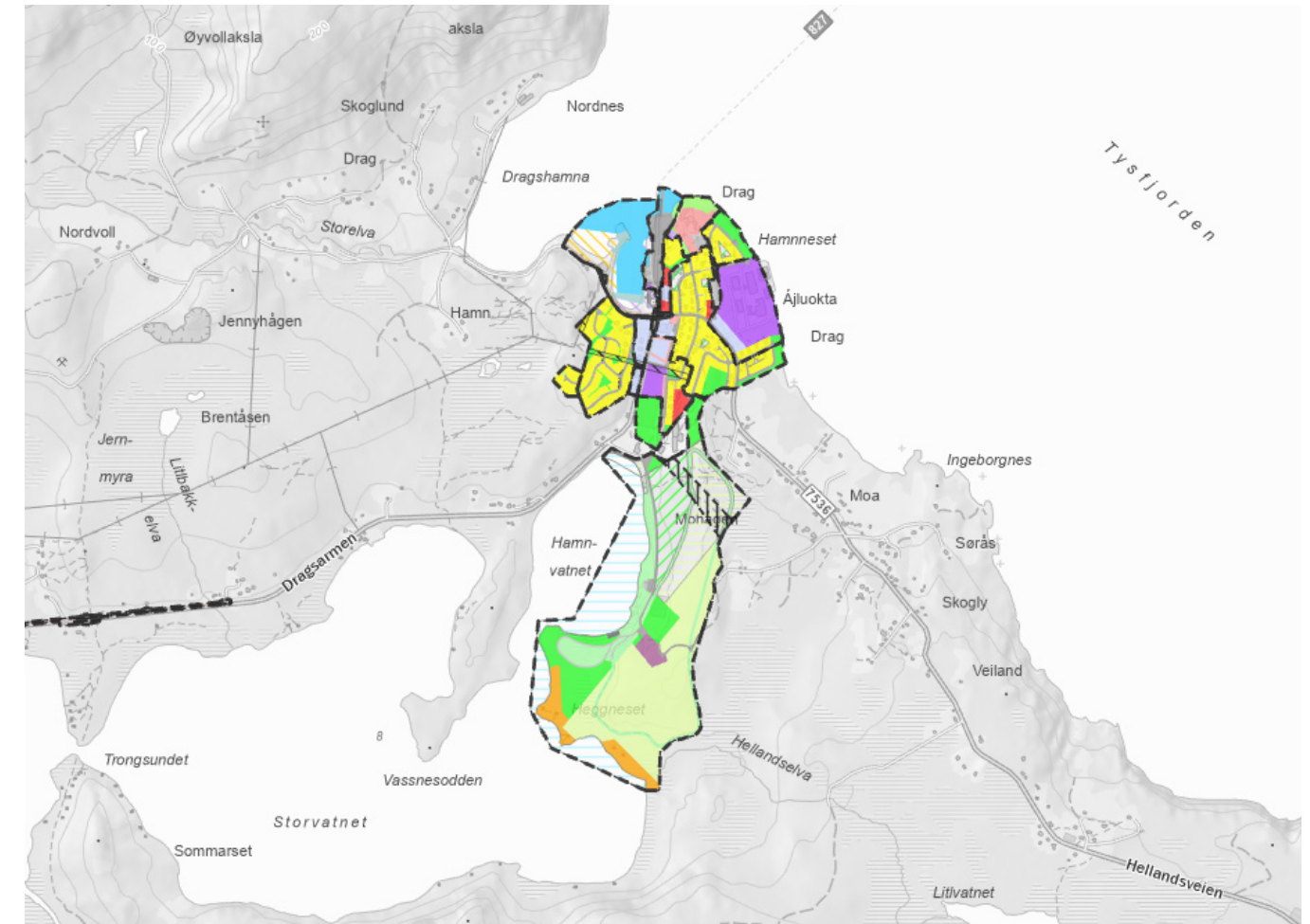
Kapittel 4 - Rammer og føringer for planarbeidet

Kommuneplanens arealdel, 06.12.2015

Det er et pågående arbeid med å utarbeide en ny kommuneplans arealdel for Hamarøy kommune. Kommuneplanene for gamle Hamarøy og Tysfjord vil være gjeldende inntil kommuneplan for den nye kommunen er vedtatt. For sjøarealene i kommunen er det Interkommunal kystsoneplan som gjelder.

I eksisterende kommuneplan er Drag markert med hvitt åpent felt. Plangrensens utforming i den nye KPA vil ses i sammenheng med arbeidet i denne planen. De arealer som ikke dekkes av denne planen vil bli dekt av nye KPA.

Gjeldende og igangsatte reguleringsplaner

Følgende vedtatte reguleringsplaner vil bli vurdert hvorvidt de skal videreføres eller oppheves i arbeidet med kommunedelplanen:

- Hamnbakken på Drag
- Reguleringsendring Drag sentrum
- Drag Hamnbakken reguleringsendring
- Hamnbakken Endring 1985
- Hamnhågen-Hamndalen
- Drag Aktivitetspark
- Arran – Lulesamisk senter
- Drag Næring og Industripark
- Rv. 827 Drag fergeleie

Kapittel 3

Beskrivelse av dagens situasjon

Funksjonsfordeling

Det som kan anses som Drag sentrumsområde ligger langs fylkesveg og mellom Tysfjorden og Hamnvatnet. Sentrum er preget av en variert sammensetning av funksjoner og aktiviteter som gir stedet dets særpreg.

Den største arbeidsplassen på Drag og i kommunen er The Quartz Corp, som utvinner og prosesserer kvarts. Industriotmen ligger ved sjøen og er omkranset av småhusbebyggelse. Resten av boligbebyggelsen på Drag er i hovedsak konsentrert langs Hellandsvegen og Dragarmen. Det er ellers mange boliger spredt i området.

Andre typer næring og tjenesteyting er samlet langs en stripe og er knyttet til fylkesvegen som føres gjennom tettstedet. Det ligger et serveringsted i tilknytning til ferjekaien. Spar Drag utgjør det sentrale knutepunktet for dagligvarehandel i området og ligger på en strategisk posisjon for å betjene befolkningen.

Offentlige institusjoner, inkludert skoler, barnehager, idrettsanlegg og barneverntjenester, er fortrinnsvis konsentrert i den sørlige delen av sentrumsområdet, nært tilknyttet Drag aktivitetspark, som innbyr til rekreasjon og fritidsaktiviteter. Det finnes et rikt utvalg av turmuligheter rundt Drag, både i området rundt Brentåsen, øst for sentrum, langs kysten og rundt Hamnvatnet.

Hovedattraksjon for besøkende i Drag er nasjonalt lulesamisk kultursenter, Árran, som består av museum, bibliotek, barnehage og avdeling for samisk husflid. Her ligger også Samisk kulturråd og Samisk utdanningsråd.

Kapittel 3 - Dagens situasjon

Arran lulesamisk senter (Foto: A. R. Zetlitz)

Gapahuk Drag aktivitetspark (Foto: Ukjent)

Drag barnehage (Foto: Hamarøy kommune)

The Quartz Corp (Foto: The Quartz Corp)

Arran lulesamisk senter (Foto: Ukjent)

Småbåthavn (Foto: H.Høifødt)

Arran lulesamisk senter (Foto: M. Tangen)

Drag skole (Foto: S. Gracheva)

Elim Bedehus på Drag (Foto: E. J. Paulsen / NRK)

Kapittel 3 - Dagens situasjon

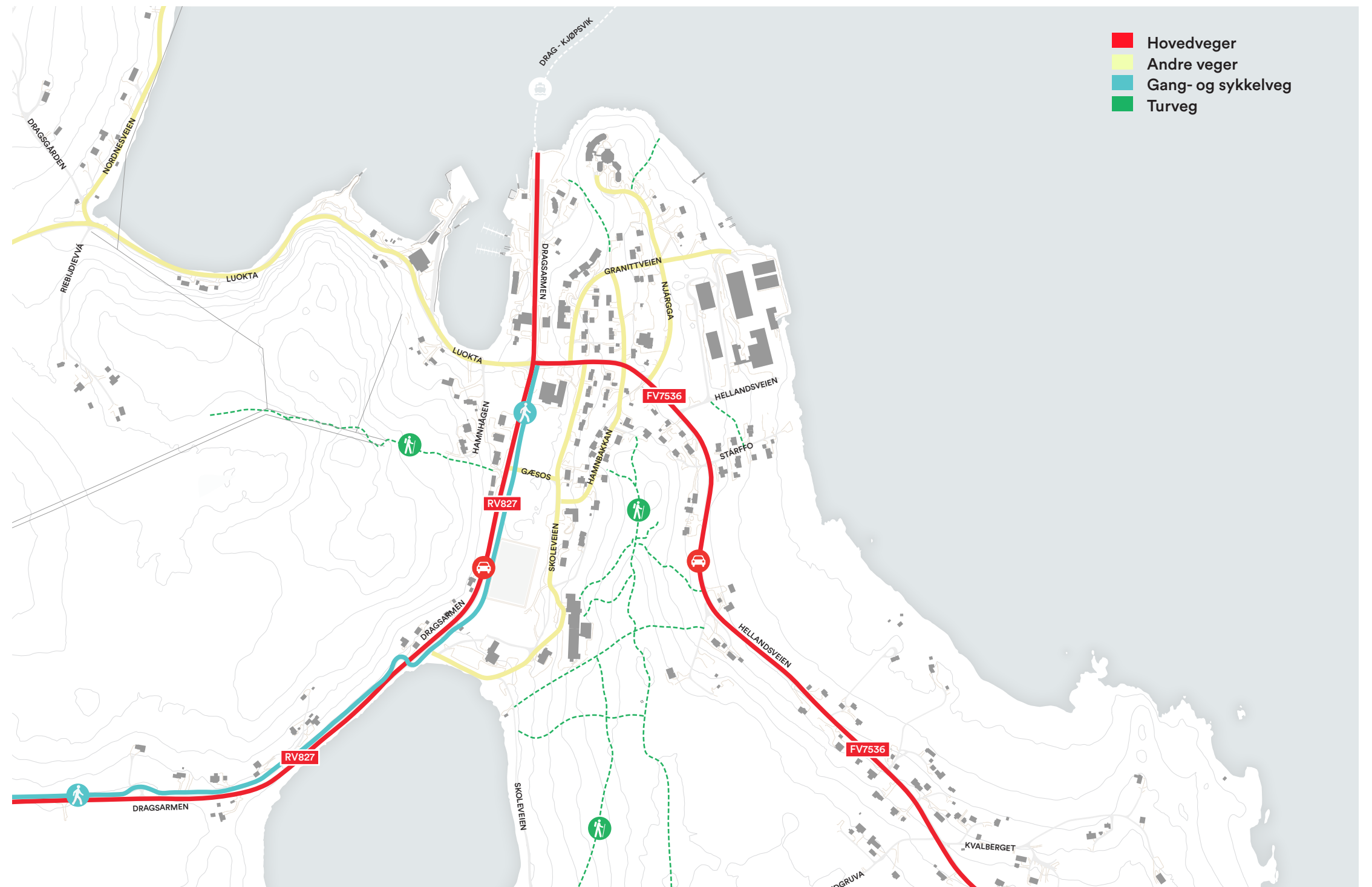
Vegnett

Drag ligger 20 mil nord for Bodø og ca. 12 mil sør for Narvik. Videre ligger Drag 4 km fra avkjøring fra europavei 6.

Hovedvegene som går gjennom Drag er riksveg 827 og fylkesveg 7636, RV827 har en årsgjennsnittstrafikk på 900 kjøretøy og kobler seg på E6 i øst. FV7636 har en årsgjennsnittstrafikk på 400 kjøretøy og vegen fortsetter ca 5 km videre til Helland.

Det er fergeforbindelse mellom Drag og Kjøpsvik. Ferga og riksvei 827 er et alternativ til Europavei 6 og ferga Bognes–Skarberget.

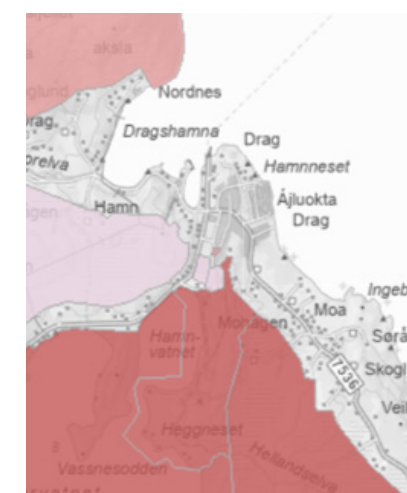
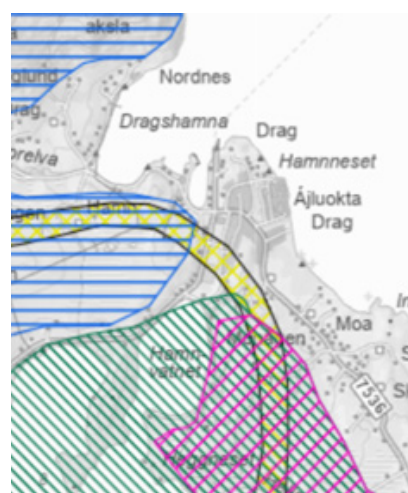
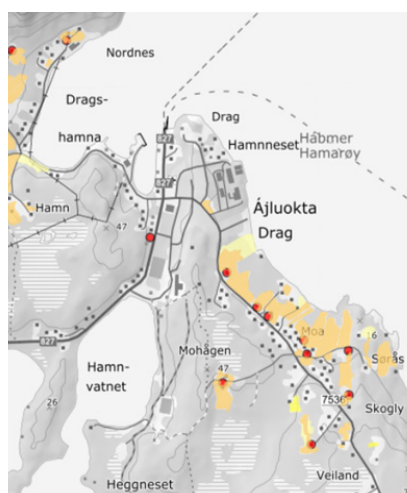
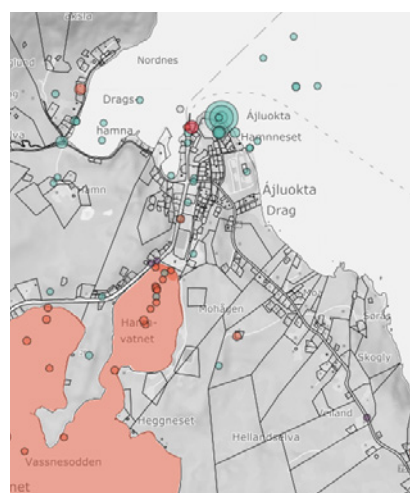
Det er opparbeidet en sammenhengende gang- og sykkelveg fra Spar Drag i nord til Bussholdeplass Lillbakkelva i vest.

Kapittel 3 - Dagens situasjon

Andre forhold

På denne siden identifiserer vi flere vesentlige forhold som skal undersøkes nærmere i den kommende kommunedelplanen. For å utvikle en bærekraftig og velfungerende plan er det avgjørende å forstå og ta hensyn til ulike faktorer som påvirker planens utforming. Som en del av planarbeidet vil grundige analyser og kartlegging legge et solid kunnskapsgrunnlag for å vurdere muligheter og utfordringer i utviklingen av Drag.

Naturmangfold

Planområdet er noe mangelfullt kartlagt for rødlistede og fremmede arter.

Spesielt i og rundt Hamnvatnet er det flere rødlistede arter registrert. Blant annet er dette registrert som et yngleområde for horndykker, sangsvane og storlom, alle rødlistede fugler. Det er også flere sentrumsnære myrområder, både grunn og dyp myr.

Enkelte eldre registreringer av fremmedarter, og disse er forventet å ha spredt ytterligere fram til i dag.

Jordbruk

Det er flere sentrumsnære landbruksområder ved Drag. Som kartet fra Nibio viser, er flere av disse landbruksområdene fulldyrka jordbruk.

Reindrift

I Dragområdet er det en tydelig tilstedeværelse av reindrift. Området ligger i dag innenfor Ståjggo Hábmer reinbeitedistrikt.

Det går i dag ei trekklei gjennom sentrale deler av Drag. Det er også et større område sør for sentrum i dag som er registrert som vår- og høstbeite, og øst for Drag er det registrert vinterbeite.

Reindrift og trekklei skal utredes og ses i sammenheng med stedsutviklingen.

Landskap

Drag ligger langs Tysfjorden, en lang fjord som strekker seg inn i landet fra Vestfjorden. Denne beliggenheten gir stedet vakre omgivelser og tilgang til sjøen. Det er et relativt åpent fjordlandskap, og bærer preg av utbygging og menneskelig påvirkning.

Litt sør for sentrumsområdene skifter landskapet til å bli mer småkupert ås- og fjellandskap, mer preget av skog, våtmark, vann og mindre utbygging. Sør i planområdet ligger Hamnvatnet sammen med flere andre vann utgjør Dragsvatnan.

Strandsone

Strandsonen er attraktiv for boligbygging, næringsutvikling og friluftsliv. Generelt er det byggeforbud innen hundremetersbeltet i strandsonen, med mindre annen byggegrense er fastsatt. Strandsonen er av nasjonal betydning og må forvaltes nøye for å bevare miljøverdier og allmenne interesser. Unødvendig utbygging bør unngås da selv små inngrep over tid kan skade naturen og landskapet i området.

Klimaendringer medfører også økt risiko for havnivåstigning, flom og stormflo, noe som spesielt påvirker strandsonen. Dette understreker viktigheten av en langsiktig planlegging.

Friluftsliv

Drag har flere registrerte friluftslivsområder i området. Sikring av disse områdene vil være viktig i arbeidet med områdeplanen.

- Kjerr-Storvika-Sommerset (viktig friluftslivsområde)
- Gruveområdet på Drag (svært viktig friluftslivsområde)
- Brentåsen (registrert friluftslivsområde)
- Idrettsplassen (registrert friluftslivsområde)
- Drag skole (registrert friluftslivsområde)
- Drag barnehage (viktig friluftslivsområde)
- Drag aktivitetspark (svært viktig friluftslivsområde, og statlig sikra friluftslivsområde)

Problemstillinger og utredningsbehov

Hvilke tema vil vi arbeide med?

I dette kapitlet er sentrale problemstillinger som skal behandles og utredes i kommunedelplanen omtalt. Flere av problemstillingene er nært knyttet til andre analysetema. I planprosessen kan det også senere komme opp nye tema som bør vurderes og kartlegges nærmere.

Noen vurderingstema er gjennomgående. Folkehelseperspektivet, klimapåvirkning, barn og unge og arbeidet for en bærekraftig areal- og samfunnsutvikling må inngå i mange av vurderingene og utredningene som skal gjøres i det kommende planarbeidet.

Vi foreslår at følgende temaer blir vurdert:

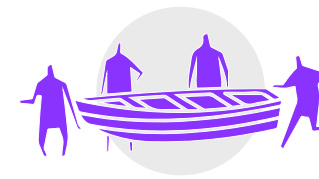
Sentrumskjernen

Tettstedet Drag preges i dag av spredt bebyggelse og manglende klar avgrensning, noe som skaper usikkerhet om hvilket område som utgjør selve sentrumskjernen. Det er relativt få sentrale møteplasser som kan fungere som knutepunkt for samfunnet. Planarbeidet vil belyse hvor sentrumskjernen i Drag bør være og hva den skal inneholde. Dette kan hjelpe med å fokusere utviklingsinnsatsen og skape et mer attraktivt sentrum.

Boligutvikling

Drag står overfor utfordringer knyttet til boligutvikling. I planarbeidet gjennomføres det en overordnet kartlegging av boligbehovet, med særlig vekt på å identifisere behovene til ulike grupper, inkludert familier, enslige, eldre og unge. Videre skal planarbeidet legge til rette for en variert boligtilbud, som kan inkludere både rimelige boliger, tilpassede boformer for spesifikke grupper og boliger med ulike størrelser og fasiliteter. Dette vil bidra til å skape et inkluderende og tilgjengelig boligmiljø som møter mangfoldet av behov blant innbyggerne i Drag.

Kultur og historie

Drag har en rik kulturarv som er dypt forankret i områdets historie. Stedets navn, 'Drag,' stammer fra en gammel tradisjon der båter ble dratt fra havnen på Drag. Planarbeidet vil søke å bevare og fremme den historiske arven for å forstå Drag's identitet og skape økt tilhørighet for innbyggere og tiltrekke seg besøkende som ønsker å utforske områdets rike historie. Det vil være viktig å se på hvordan kulturminner og -miljø kan inkluderes i den nye utviklingen og bli en naturlig del av sentrum.

Trafikk og mobilitet

I dag opplever man god biltrafikk i Drag, med generelt tilgjengelige kjøre- og parkeringsmuligheter. Likevel mangler klare prioriteringer og retningslinjer for gatebruk, noe som skaper utfordringer i visse områder og kan føre til nedprioritering av andre trafikantgrupper. I planarbeidet vil vi fokusere på å forbedre tryggheten og tilgjengeligheten for gående, syklende, bilister og kollektivtransportbrukere, slik at alle kan bevege seg trygt og effektivt gjennom Drag.

Næringliv og handel

Kvartalsindustrien er en viktig del av Drag's økonomi, skaper arbeidsplasser og historisk bidratt til økonomisk stabilitet. Hvordan planen tilpasser seg denne industrien blir et tema i planarbeidet. Tettstedet tilbyr også varierte varer og tjenester til tross for sin størrelse, og dette mangfoldet tiltrekker innbyggere og besøkende. Å støtte næringslivet er en viktig premisgiver i planarbeidet for å sikre vekst, inkludert tiltak for bærekraftig utvikling og markedsføring for å øke attraktiviteten til

Blågrønnstruktur og friluftsliv

Nærhet til blå og grønne strukturer er viktig for nærfriluftsliv, lek, rekreasjon og klimatilpasning. I vårt planarbeid ses det på å styrke en helhetlig og sammenhengende grønnstruktur i Drag, med sikte på å gi alle innbyggere enkel tilgang til kvalitetsrike utendørsområder i sitt nærmiljø. Dette er en vesentlig faktor for å fremme folkehelsen og øke trivselen i samfunnet. Drag har flere registrerte friluftslivsområder i nærområdet, og sikringen av disse områdene vil være en sentral del av arbeidet med planen.

Kapittel 5 - Utredningsbehov

Alternativer i planarbeidet

Endelig planforslaget (utbyggingsalternativet) vil bli sammenlignet med et null-alternativ. Null-alternativet betyr ingen endring og tar utgangspunkt i hvordan området ser ut i dag, inkludert vedtatte planer. Som en del av planarbeidet vil det bli gjennomført vurderinger av ulike alternativer underveis. Alternativene vil kunne bli tatt opp til drøfting politisk. Følgende tema anses som relevante å utforske:

Spredt bebyggelse eller fortetting: Evaluere alternativer for spredt bebyggelse med lave tettheter og større avstander mellom boliger og infrastruktur. Alternativt kan man vurdere å øke tettheten i utvalgte områder, for eksempel gjennom oppgradering og utnyttelse av eksisterende tomter og infrastruktur.

Trafikkløsninger: Beholde dagens trafikkmønster og infrastruktur, inkludert veier, gang- og sykkelstier, samt kollektivtransport. Eller foreslå endringer i trafikkbildet, legge om veier eller innføre trafikkbegrensninger for å redusere en bestemt type trafikk.

Arealbruk og formål: Bevaring av dagens arealbruk og opprettholdelse av den nåværende fordelingen av ulike formål og funksjoner på Drag, inkludert boligområder, næringsarealer, grøntområder, offentlige tjenester og industri. Eller oppheve eldre reguleringsplaner, eller vurdere omregulering av arealer til alternative formål.

Disse alternative vurderingene vil gi et grundig grunnlag for å veie ulike utviklingsmuligheter og identifisere det mest hensiktsmessige alternativet for Drag i kommunedelplanen.

Konsekvensutredning

I henhold til Plan- og bygningsloven § 4-2 fremgår det at kommunedelplaner omfattes av kravet om konsekvensutredning (KU). KU skal avdekke planens virkninger for miljø og samfunn, herunder egnethet og samfunnsnyttens på den ene siden og hvilke verdier som går tapt samt mulige avbøtende tiltak på den andre. Konsekvenser av alle nye områder for utbygging og vesentlig endret arealbruk skal beskrives og fremgå av utredningen, både enkeltvis og samlet.

Det er en klar målsetting at kommunedelplanen skal ha et langsiktig, overordnet og helhetlig perspektiv der KU skal sikre et tilstrekkelig godt beslutningsgrunnlag. Konsekvensutredningen skal utarbeides i tråd med Forskrift om konsekvensutredninger.

For områder der planen skal fungere som siste plannivå, må det potensielt innhentes ny kunnskap samtidig som man utnytter eksisterende kunnskap. Konsekvensutredningen og ROS-analysen må da belyse alle potensielle konsekvenser av foreslåtte tiltak.

Tema og utredninger som skal belyses i KU
Konsekvensutredningen skal, jf. Forskrift om konsekvensutredninger § 21, identifisere og beskrive de faktorer som kan bli påvirket og vurdere vesentlige virkninger for miljø og samfunn.

Utredningstema som kan bli aktuelle å utrede nærmere i planarbeidet er listet opp i følgende avsnitt. Hvilke temaer som skal utredes som en del av planarbeidet vil bli avklart etter høringsprosessen av planprogram.

Miljø:

- Kulturminner og kulturmiljø
- Naturmangfold
- Landskap
- Nærmiljø, grønstruktur og friluftsliv
- Forurensing
- Vannmiljø, jf. vannforeskriften
- Virkninger som følge av klimaendringer, herunder risiko ved havnivåstigning, stormflo, flom og skred
- Støy

Samfunn:

- Reindrift
- Samiske interesser
- Samfunnssikkerhet, risiko og sårbarhet
- Transportbehov, energiforbruk og energiløsninger
- Tilgjengelighet for alle til uteområder og gang- og sykkelveinett
- Barn og unges oppvekstvilkår
- Teknisk infrastruktur
- Befolkningsutvikling og tjenestebehov
- Næringsliv og samfunnsøkonomiske konsekvenser
- Arkitektonisk og estetisk utforming, uttrykk og kvalitet.

Metode for konsekvensutredning

Ved utarbeidelse av konsekvensutredning vil det bli tatt utgangspunkt i Miljødirektoratets metode for konsekvensutredning, M-1941. Det er en anerkjent metode for å vurdere konsekvenser og ved å bruke denne vil alle innspill, fra kommunen, næringslivet, innbyggere og andre, vil bli vurdert på bakgrunn av samme premiss.

Miljødirektoratets veileder er nylig oppdatert, og definerer metoder for å finne kunnskap og utrede konsekvenser for ti klima- og miljøtema.

ROS-analyse

Formålet med en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) er å gi grunnlag for å forebygge risiko for skade og tap av liv, helse, miljø, viktig infrastruktur og materielle verdier mv. Risiko og sårbarhet kan ligge i arealet slik det er fra naturens side (flom- og skredfare, radonstråling mv.). Risiko og sårbarhet kan også oppstå som følge av arealbruken – i og utenfor det aktuelle planområdet. Planmyndigheten plikter å sørge for at risiko- og sårbarhetsanalyse blir gjennomført ved utarbeidelse av planer.

Analysen vil bli gjennomført som en oversikts- og tiltaksanalyse tilpasset kommunedelplannivået, men der kommunedelplanen er siste plannivå vil det utarbeides detaljerte hendelsesbasert ROS-analyser. Da vil de tekniske løsningene gi et bedre grunnlag for risikovurderinger (kvalitative vurdering av sannsynlighet og konsekvens) med langt mindre usikkerhet, og dermed høyere kvalitet, enn det som er mulig på et overordnet nivå.

Foto: Fremover.no

Prosess og medvirkning

Plan og utredningsprosess

Når det stilles krav om konsekvensutredning skal det ved oppstart av planarbeidet utarbeides et planprogram som gjør rede for planarbeidet som igangsettes, beskriver prosess og medvirkning, samt belyser problemstillinger som anses som viktige for miljø og samfunn. Planprogrammet legger føringer for konsekvensutredningen som skal utarbeides sammen med et planforslag i neste runde av planprosessen.

Foruten planbeskrivelse med konsekvensutredning, vil planforslaget bestå av et plankart med tilhørende bestemmelser som angir rammer for bruk og utforming av arealene innenfor planens avgrensning.

Planarbeidet er delt inn i fire faser:

1 Varsel om oppstart og høring av forslag til planprogram

Planprogrammet tydeliggjør mål og rammer for planarbeidet. I denne perioden er det viktig å komme med innspill til prosess og temaer som bør utredes. Det er også mulig å komme med innspill til avgrensning av planområdet.

Videre ønsker kommunen forslag til plassering av nye næringsarealer, og like viktig: innspill om områder og arealbruk som det er viktig å ta vare på.

2 Utarbeidelse av planforslag

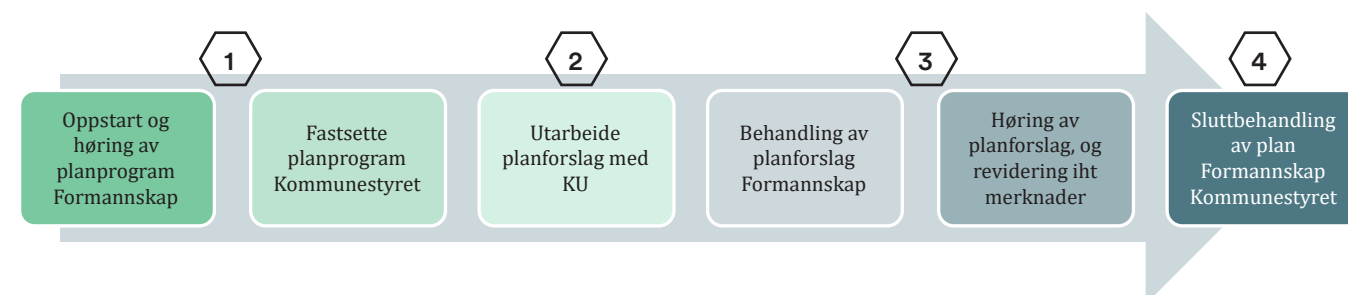
Planforslaget utarbeides med grunnlag i innspill til oppstart, og innspill i interne arbeidsmøter i kommuneadministrasjonen, og arbeidsmøter med formannskapet, offentlige instanser, grunneiere, lag og foreninger mv.

3 Høring og offentliggjøring av planforslaget

Planforslaget sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn etter behandling i formannskapet. I høringsperioden kan alle sende inn skriftlige innspill til planforslaget. Det åpnes ikke for nye arealinnspill i denne perioden. Når høringsfristen har gått ut, vurderes merknadene som har kommet inn. Planforslaget revideres med grunnlag i merknadene, samt innspill i interne arbeidsmøter i kommuneadministrasjonen, og arbeidsmøter med formannskapet, offentlige instanser, grunneiere, lag og foreninger mv.

4 Sluttbehandling og stadfesting av kommunedelplan

Revidert planforslag sendes til sluttbehandling i formannskap og kommunestyre.

Medvirkning

Gode medvirkningsprosesser er viktig for å øke kvaliteten på og legitimiteten til planene våre. Kommunen har et spesielt ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, som barn og unge. I arbeidet med kommunedelplanen legger vi opp til en bred og aktiv deltakelse i planarbeidet. Metoden for medvirkning vil tilpasses de ulike målgruppene slik at alle får best mulig utgangspunkt til å kunne delta.

Foreløpig ser vi at det kan være hensiktsmessig å bruke følgende metoder for innsamling av et godt kunnskapsgrunnlag for utarbeidelse av planen:

Folkemøte/ideverksted

Det vil bli gjennomført et folkemøte i forbindelse med varsel om oppstart. Der vil informasjon om, og kunnskapsgrunnlaget for planarbeidet bli presentert. Gjester som kan komme med viktige refleksjoner rundt sentrumsutviklingen på Drag vil inviteres.

Dialogmøter med ulike interessenter

Det vil være aktuelt å invitere interessentgrupper til workshops for å diskutere konkrete temaer i planarbeidet. Det kan være offentlige myndigheter, næringslivet, velforeninger, reiseliv og frivillige organisasjoner.

Fysisk og digital postkasse

Vi vil finne et egnet sted som kan bli brukt som Drags medvirkningsarena, og der det vil henge informasjon om planarbeidet. Det skal være mulig å komme med innspill blant annet ved bruk av en digital løsning med QR-kode, eller ved å skrive fysiske brev som kan puttes i en postkasse som vil henge på stedet.

Barnetråkk

I april 2023 ble det gjennomført barnetråkk-registreringer ved Drag skole. Barnetråkk er et digitalt kartverktøy der elevene registrerer og kartfester hvordan de bruker nærområdet sitt og kan reflektere over omgivelsene sine. Disse vil bli en del av grunnlaget for planarbeidet.

Kapittel 6

Planlagt fremdrift

Under vises en grov framdriftsplan som angir omtrent når hovedfaser og milepæler i arbeidet pågår. Framdriftsplanen legger opp til endelig planvedtak i kommunestyret på vinteren 2024/25. Det er ikke tatt hensyn til forsinkelser ved eventuelle innsigelser.

Milepæler	Tidspunkt
Utarbeide forslag til planprogram.	Oktober 2023
Hovedutvalg for samfunnsutvikling behandler forslag til planprogram. Vedtak om oppstart av planarbeid, høring og offentlig ettersyn av planprogram.	Desember 2023
Varsel om oppstart. Høring og offentlig ettersyn av planprogram.	Desember - januar 2023 (8 uker høring)
Merknadsbehandling og revidering av planprogram.	Januar 2023
Fastsetting av planprogram. Hovedutvalget for samfunnsutvikling innstiller til kommunestyret.	Vinter 2024
Utarbeidelse av planforslag med grunnlag i merknader til oppstart, og innspill i arbeidsmøter med offentlige instanser og berørte parter.	Vinter/Vår 2024
Formannskapet behandler planforslag.	Sommer 2024
Høring og offentlig ettersyn av planforslag	Sommer/Høst 2024
Revidering av planforslag med grunnlag i merknader fra høring, og innspill i arbeidsmøter med offentlige instanser og berørte parter.	Høsten 2024
Sluttbehandling og stadfesting av kommunedelplan. Hovedutvalget for samfunnsutvikling innstiller til kommunestyret.	Avhenger av prosesser internt i kommunen.

Foto: P A Rähka

Hábmera suohkan
Hamarøy kommune